

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

1

Cel mai „bătrân” european

Remus Florescu

O analiză a unui fragment de craniu descoperit în 2002 într-o peșteră din Caraș-Severin arată că oamenii moderni și Neandertalienii au trăit împreună și s-au încrucișat. Rezultatele au fost publicate recent în prestigioasa revistă „Nature”. În același timp, românii care au participat la descoperirea epocală spun că au fost amenințați cu închisoarea la ei în țară.

Povestea lui „Ion de la Anina”, cel mai „bătrân” om modern al Europei, având vârsta de circa 40.000 de ani, a început în februarie 2002, când un speolog timișorean s-a aventurat adânc în mărutaiile Peșterii cu Oase din județul Caraș-Severin. După o călătorie de circa o oră pe un traseu întortocheat, Ștefan Milota a găsit o galerie închisă de mii de ani. Aici, pe lângă oase de urși uriași, speologul a dat de un fragment de craniu care în 2015 schimbă una dintre teoriile fundamentale ale evoluției omului.

Datarea cu carbon a lui „Ion”, care a fost botezat după localitatea lângă care a fost găsit (Anina), a fost doar primul pas. Faptul că este cel mai „bătrân” Homo Sapiens din Europa nu este cea mai importantă descoperire legată de omul din Peștera cu Oase. Abia la analiza ADN-ului, cercetătorii au avut o surpriză: cei mai vechi oameni moderni (Homo sapiens) s-au încrucișat cu Neandertalienii atunci când au migrat în Europa. În plus, toți oamenii de astăzi cu rădăcini în afara Africii sub-sahariene au 1-3% ADN Neandertalian în genomul lor. Descoperirea, realizată de cercetători de la Institutului de Speologie „Emil Racoviță”, Institutul Max Planck pentru Antropologie Evoluționară (Germania), Harvard Medical School (SUA) și Laboratorul de Evoluția Vertebratelor și Origine Umană din Beijing (China), a fost publicată, pe 22 iunie 2015, în cea mai prestigioasă revistă de știință din lume – „Nature”.

Concluziile articolului din Nature

Conținutul articolului din Nature a fost sintetizat într-un comunicat al Institutului de Speologie „Emil Racoviță”, ai cărui cercetători Oana Moldovan (Cluj) și Silviu Constantin (București) se numără printre semnatarii materialului: „Neandertalienii au dispărut în urmă cu aproximativ 40.000 de ani, dar au contribuit în medie cu 1-3 % la fondul genetic al oamenilor actuali. Cercetătorii au analizat ADN-ul dintr-o mandibulă cu vârsta cuprinsă între 37.000 și 42.000 de ani din Peștera cu Oase din România și au descoperit că 6-9 % din genomul acestui individ provine de la Neandertalieni, mai mult decât la orice alt om al cărui ADN a fost secvențiat până în prezent”. Întrucât segmente mari din cromozomii acestui individ sunt de origine Neandertaliană este sigur că un Neandertalian a fost printre strămoșii lui „Ion de la Anina”, cu patru-șase generații înainte în arborele său genealogic.

„Acest lucru arată că primii oameni moderni care au venit în Europa s-au încrucișat cu Neandertalienii. Toți oamenii de astăzi cu rădăcini în afara Africii sub-sahariene au 1-3% ADN

¹ Remus Florescu, Adevărul, Cel mai „bătrân” european, descoperit într-o peșteră din România, schimbă istoria evoluției umane. Cercetătorii, amenințați cu închisoarea la ei în țară. Articolul publicat în revista *Nature* (pe 22 iunie 2015) este semnat de: Qiaomei Fu, Mateja Hajdinjak, Oana Teodora Moldovan, Silviu Constantin, Swapan Mallick, Pontus Skoglund, Nick Patterson, Iosif Lazaridis, Birgit nichel, Bence Viola, Kay Prüfer, Matthias Meyer, Janet Kelso, David Reich, Svante Pääbo.

-2023 -ANUL IULIU MANIU !

Cetatea Cavalerilor

NR. 4(32) APRILIE -2023

Neandertalian în genomul lor. Până în prezent, cercetătorii au crezut că oamenii moderni provenind din Africa s-au încrucișat cu Neandertalienii în Orientul Mijlociu acum 50.000 - 60.000 de ani, înainte de a se răspândi în Asia, Europa și restul lumii. Cu toate acestea, datarea cu radiocarbon a oaselor aparținând oamenilor moderni din situri din Europa sugerează că oamenii moderni fosili și Neandertalienii au trăit împreună în Europa aproximativ 5.000 ani”, mai spun cercetătorii.

De ce este importantă această descoperire

Unul dintre cei mai cunoscuți antropologi români, Marin Cârциumar, profesor la Universitatea „Valahia” din Târgoviște, susține că descoperirea de la Peștera cu Oase schimbă istoria evoluției umane: „S-a creat postulatul că omul de Neandertal a dispărut. Știința evoluției omului este dominată de această idee de circa 100 ani. Din studiul amintit rezultă însă că Omul de Neandertal nu a dispărut, ci a fost asimilat de Homo Sapiens, care avea o capacitate de deplasare și de adaptabilitate mai mare inclusiv asupra mediului și uneltelor. S-a ajuns la un metisaj între omul de Neandertal și Homo Sapiens. O astfel de descoperire ce dă rămă un astfel de postulat e importantă prin însuși acest fapt. Din acest punct de vedere, România se înscrie într-o descoperire capitală în evoluția omului, de aceea a fost posibilă și publicarea în revista Nature”.

Totuși, specialistul precizează că exista și un curent al celor care au susținut continuitatea Omului de Neandertal, care însă nu avea probele pe care le furnizează cercetarea ADN amintită: „Atâta timp cât și-a lăsat urmele în progeniturile omului modern, putem vorbi de o continuitate a Omului de Neandertal. Cum s-a făcut acest metisaj este mai greu de explicat”.

Cârциumar explică faptul că Homo Spaniens, care a apărut în Africa acum circa 200.000 de ani, a migrat spre Orientul Mijlociu și Îndepărtat, Europa și Australia. În drumul străbătut, Homo Sapiens a interacționat cu Omul de Neandertal, o specie mai puțin evoluată răspândită în Europa și în diferite părți ale Asiei. „Omul de Neandertal era mai static și superspecializat, ceea ce în fața schimbărilor climatice este un handicap. El era vânător, însă armele sale erau mai puțin evolute ca cele ale lui Homo Sapiens. Cea mai mare diferență dintre cele două specii ar fi fost, spun unii istorici, capacitatea de gândire abstractă”, explică specialistul.

O clujeancă în echipa de cercetare

Oana Moldovan, cercetătoare la Institutul de Speologie „Emil Racoviță”, a participat de la început la descoperirea lui „Ion de la Anina”, de la scoaterea fosilelor din peșteră, și până la cele mai complicate analize ADN. „Această descoperire arată că România a reprezentat un culoar de migrație pentru populațiile umane spre Europa. Pentru mine a fost o provocare pentru reunirea unei echipe internaționale și o plăcere ca cercetător”, a declarat ea pentru „Adevărul”.

Ea crede că elementul de excepție al „aventurii lui Ion de la Anina” a fost descoperirea unor fosile umane într-o peșteră în care nu s-a mai călcat de mii de ani. Dincolo de bucuria succesului, cercetătoarea este mândrită de letargia autorităților: „Deocamdată instituțiile din România nu au făcut nimic. Mi s-a refuzat finanțarea pentru cercetări în acest sit, am fost amenințată de un reprezentant al Ministerului Culturii cu dosar penal pentru săpături într-un sit arheologic, deși fosila era la suprafață și nu am realizat niciun fel de săpături. În timp ce alte țări au oferit finanțare pentru astfel de studii, Academia Română nu a premiat niciun articol în care a apărut omul de la Oase. Nu discut despre eventualitatea unui muzeu într-o Românie în care știința și cultura sunt subfinanțate”.

Interviu Oana Moldovan

Reporter Adevărul: Ați participat de la început la descoperirea “Omului de la Oasele”, de la scoaterea fosilelor din peșteră, și până la cele mai complicate analize ADN. Ce înseamnă pentru România descoperirea de la Oasele și ce înseamnă pentru dumneavoastră?

Oana Moldovan: *Arată că România a reprezentat un culoar de migrație pentru populațiile umane spre Europa. Pentru mine a fost o provocare pentru reunirea unei echipe internaționale și o plăcere ca cercetător.*

Ați declarat în comunicatul trimis: "Când am început activitatea pe situl de la Oase, totul indica deja o descoperire excepțională". Care a fost pentru dumneavoastră cel mai excepțional element al acestei “aventuri” a descoperirii și analizării “Omului de la Oasele”?

Elementul de excepție a fost descoperirea unor fosile umane într-o peșteră în care nu s-a mai călcat de mii de ani.

După descoperirea și analizarea celui mai “bătrân” locuitor al Europei, “Omul de la Oasele” sau “Ion de la Anina”, ce credeți ca ar trebui să urmeze? Ce ar trebui să facă instituțiile din România în continuare? Ce au făcut alte țări care au avut descoperiri similare? Merita un muzeu “Ion de la Anina”?

Deocamdată instituțiile din Romania nu au facut nimic. Mi s-a refuzat finantarea pentru cercetari in acest sit, am fost amenintata de un reprezentant al Ministerului Culturii cu dosar penal pentru sapaturi intr-un sit arheologic desi fosila era la suprafata si nu am realizat niciun fel de sapaturi, Academia Romana nu a premiat niciun articol in care a aparut omul de la Oase etc etc. Alte tari au oferit finantare pentru astfel de studii. Nu discut despre eventualitatea unui muzeu intr-o Romania in care stiinta si cultura sunt subfinantate.

Concluziile articolului publicat în Nature sunt: “Primii oameni moderni care au venit în Europa s-au încrucișat cu Neandertalienii. Toți oamenii de astăzi cu rădăcini în afara Africii sub-sahariene au 1-3% ADN Neandertalian în genomul lor.” Care sunt implicațiile acestor descoperiri pentru lumea științifică internațională?

Arată că au existat mai multe valuri de migrații ale oamenilor din Africa spre Europa și că oamenii moderni au interacționat cu oamenii de neandertal într-o proporție mult mai mare decât se credea.

Fosilele Omului de la Oasele au fost descoperite în 2002. Suntem astăzi, după 13 ani (era în 2015) în fața unui articol într-una dintre cele mai prestigioase reviste din lume – Nature. Câtă muncă se ascunde în spatele acestei reușite? Care a fost pentru dumneavoastră cea mai mare provocare în procesul acesta?

Se ascunde munca enormă, iar pentru mine provocarea a fost reunirea unei echipe cu cei mai buni specialiști români și străini.